

MAŁGORZATA JABŁOŃSKA

PIOTR SZEWCZYK

DZIKIE • WILD

MAŁGORZATA JABŁOŃSKA PIOTR SZEWCZYK DZIKIE • WILD

UCIEKAMY Z MIASTA

Po miejskich legendach i innych dość ucywilizowanych i antropocentrycznych dotychczasowych pracach przyszedł czas na odpoczynek na łonie natury: na swobodne i piękne dzikie zwierzęta, a czasem zwierzęta i ludzi. Uciekamy z miasta, porzucamy rozumowe koncepcje, naukowe backgroundy i poszukujemy harmonii z naturą, emocjonalnego odbioru, a może też trochę dzikości w sobie.

Małgorzata Jabłońska

Na swojej najnowszej wystawie w Miejscu Projektów Zachęty Małgorzata Jabłońska i Piotr Szewczyk prezentują dwie prace stworzone specjalnie z myślą o niej oraz trzy wcześniejsze projekty. Łączy je „przyrodniczy” temat.

Wcześniejsze historie Jabłońskiej, realizowane samodzielnie, a z czasem także z Szewczykiem, rozgrywały się przeważnie w scenarii miejskiej, zaś wątki tematyczne inspirowane były indywidualnymi doświadczeniami artystki — wynikającymi z codziennej egzystencji albo z pełnionej przez nią społecznej roli — np. nauczycielki w szkole. Prace z tamtego okresu mają przeważnie formę komiksu czy interaktywnej gry i nazywane są przez artystkę komputerowymi bądź animowanymi historiami. Znakiem rozpoznawczym Małgorzaty Jabłońskiej stały się zgeometryzowane postaci bohaterów, ciepło-ironiczny styl narracji i wystronny zmysł obserwacji. Pisze o tym tak: „Stawiam na wewnętrzne ciepło historyjki, takie ciepło normalności, czasem przekorne, trudne właściwie do uchwycenia i nazwania”.

W MPZ artystka z tego okresu twórczości pokazuje pracę prezentowaną po raz pierwszy w 2003 roku w CSW Kronika i noszącą tytuł *Szynszylowa historia w 3 częściach, 9 obrazach*. Ma ona formę komiksu wydrukowanego na panelach z balsy, zawieszonych w przestrzeni galerii. Opowiedziana przez artystkę „niemal prawdziwa historia” odnosi się do wspomnień obojga autorów wystawy i kręci się wokół lodów i sympatycznych, acz dzikich zwierzątek. Wraz z nawiązaniem współpracy z Piotrem Szewczykiem — dizajnerem i programistą — do prac Jabłońskiej wkroczył komputerowy software, a także bardziej wyszukany sposób prezentacji historii. Szewczyk pokazuje na wystawie podobną w poetyce do „szynszyl” Jabłońskiej prototypową zabawkę sprzed paru lat — bobra z ruchomymi elementami.

Jabłońska we współpracy z Szewczykiem prezentuje nową instalację przestrzenną — rodzaj labiryntu czy też rozłożonej książki, do której wnętrza można wejść. Z sufitu zwieszają się prostokąty białej tkaniny, na której obraz wykreowany został przez wprasowanie białych bądź czarnych figur. Są to stylizowane sylwetki zwierząt, czasem zwierząt i ludzi — dziecka/dziewczynki (doświadczenie macierzyństwa artystki?), wchodzących ze sobą w interakcję, szukających naturalnego kontaktu. To istic rajski ogród, sielski zakątek, Arkadia.

Na początku i końcu labiryntu pojawiają się płaszczyzny białej gładkiej tkaniny o mięsistej konsystencji — jakby okładka książki. Natura została w pracy artystki przetworzona, podobnie jak w japońskim drzeworycie. Kolorystyka ogranicza się do trzech rodzajów bieli i głębokiej czerni. Opowiedziana historia zdaje się niepełna, niczym znaleziony na ulicy fragment książki, denerwująco pozbawiony wstępu i zakończenia. Przez to widz może stać się współautorem jej historii, poprowadzić ją w wybranym przez siebie kierunku. Autorzy świadomie odwołują się do japońskiego podejścia do pojęcia piękna, które zdaje się być bardziej naturalne/fragmentaryczne niż europejskie. W trakcie przygotowań do wystawy Małgorzata mówiła o własnej potrzebie odejścia od estetyki plastiku na rzecz bardziej czystych kompozycji, w których światło i przestrzeń, tworzące kontemplacyjny nastrój odgrywają ważną rolę. Biała, otwarta na wypełnione zielenią podwórko przestrzeń MPZ świetnie się do realizacji tego postulatów nadała.

Z opisaną pracą zestawiony jest projekt Szewczyka powstały we współpracy z Jabłońską — zrealizowany także z myślą o wystawie. Oto jego autorski opis: „Od strony wizualnej jest to seria wyświetlanych na monitorze kolorowych zdjęć tematycznie związanych z naturą. Losowo pojawiają się na nich białe sylwetki zwierząt. Najistotniejszy jest w tej pracy efekt dźwiękowy. Na bazie zdjęć — jasnych i ciemnych obszarów, rozkładu kolorów, generowany jest rytm. Jednym z wykorzystanych do tego algorytmów jest sławny *Game of Life* wymyślony w 1970 roku przez matematyka Johna Conwaya. Matematyczna idea i funkcjonowanie *Game of Life* bliska jest naturalnym procesom życia i śmierci”. Automaty komórkowe, zaskakujące sposoby ewoluowania struktur, matematyczne systemy użyte w celu wizualizacji dzikiej przyrody, poszukiwanie uniwersalnych praw rządzących wszechświatem, próba odpowiedzi na pytanie, czy dzikość da się zmierzyć za pomocą matematycznych narzędzi — to tylko niektóre z możliwych dróg interpretacji tej pracy.

Na niższym poziomie galerii prezentowana jest interaktywna instalacja *Notanoïdy*, przygotowana przez Jabłońską i Szewczyka na wystawę w bytomskiej Kronice w 2009 roku. Widzowie zaproszeni są do zabawy z niewielkimi białymi stworzeniami. Sterowana przez program komputerowy czujniki rejestrują każdy ruch osoby znajdującej się w sali. Ten z kolei wpływa na powstawanie dźwięku oraz zachowanie białych i czarnych plam rzucanych na ścianę. Artysty piszą: „Praca inspirowana jest japońskim pojęciem z dziedziny dizajnu i sztuki, czyli notanem. Notan znaczy ciemne i jasne. Czerń i biel potrzebują siebie nawzajem, grają ze sobą w grę. Wygrana jest wtedy, gdy razem wyglądają jak najpiękniej”. Jabłońska i Szewczyk nie tylko nie boją się słowa „piękno”, ale też uznają konieczność powrotu do niego w dizajnie i sztukach wizualnych. Tytułowa dzikość wzywa nas do poszukiwania w sobie pierwotnych, naturalnych instynktów, do dążenia ku harmonijnemu współistnieniu ludzi i przyrody. To postulat stary jak świat, a jednocześnie bardzo na czasie. Nieprzypadkowo ochrona środowiska naturalnego i walka o prawa zwierząt to jedne z najżywiej dyskutowanych dzisiaj kwestii. Autorzy projektu zapraszają widzów do wykreowanej przez siebie krainy, w której rozmaite istoty — ludzie, rośliny, zwierzęta oraz stwory z pogranicza świata komputerów i dizajnu — pokojowo ze sobą koegzystują, tworząc harmonijny ekosystem.

Mamy nadzieję, że będzie pięknie i dziko!

Magda Kardasz

Małgorzata Jabłońska ur. w 1976 w Pyskowicach. Mieszka i pracuje w Gliwicach. Ukończyła katowicką filię Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz Studia Kuratorskie w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zawodowo związana z Polsko-Japońską Wyższą Szkołą Technik Komputerowych w Bytomiu (komunikacja wizualna, ilustracja) / born 1976 in Pyskowice. Lives and works in Gliwice. Graduated from the Katowice Department of the Academy of Fine Arts in Krakow and Curatorial Studies at the Institute of Art History, Jagiellonian University in Krakow. Professionally bound with Polish-Japanese Institute of Information Technology in Bytom (visual communication, illustration).

Wybrane wystawy indywidualne / Selected individual exhibitions 2009 *Nowe legendy miasta Karlshamn*, Floriańska 22, Kraków / Krakow 2003 *Szkolenie*, Galeria Arsenal, Białystok 2001 *o:koliczność-o:sobliwość*, Galeria Raster, Warszawa / Warsaw 2009 *Wybrane wystawy zbiorowe / Selected group exhibitions* 2012 *Legendy miejskie*, Galeria Beta, MOCAK, Kraków / Krakow 2009 *Przyloty / Odloty*, Rondo Sztuki, Katowice 2008 *Grannar / Sąsiedzi*, Blekinge, Szwecja / Sweden 2007 *Manual CC*, CSW / CoCA Kronika, Bytom 2004 *Far West Near East. Young Art From Poland*, Kunst und Architektur Forum, Essen 2003 *Breakthrough: Perspectives on*

Art from the Ten New EU Member States, Grote Kerk, Haga / den Haag 2003 *Pod flagą białą-czerwoną. Nowa sztuka z Polski / Under White and Red Flag. New Art from Poland*, Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa, Tallin, Wilno, Moskwa, Niżny Nowogród, Niżny Tagił / Zachęta National Gallery of Art, Warsaw; Tallinn, Vilnius, Moscow, Niżny Nowogród, Niżny Tagił 2003 *Ogonblictets Anatomi*, Grafikens Hus, Mariefred, Szwecja / Sweden 2002 *novart.pl: Look at me*, Bunkier Sztuki, Kraków / Krakow Rowelucja, Galeria Raster, Warszawa / Warsaw

Piotr Szewczyk ur. 1974 w Jeleniej Górze. Mieszka i pracuje w Gliwicach. Studiował wzmocnienie w Akademii

Sztuk Pięknych we Wrocławiu, ukończył Podyplomowe Studium Konserwacji Zabytków Architektury i Urbanistyki na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Zawodowo związany z Polsko-Japońską Wyższą Szkołą Technik Komputerowych w Bytomiu (animacja) / born 1974 in Jelenia Góra. Lives and works in Gliwice. Studied design in Academy of Fine Arts in Wrocław, graduated from Postgraduate Studies in Conservation and Restoration of Architecture and Urban Planning, Silesian University of Technology. Professionally bound with Polish-Japanese Institute of Information Technology in Bytom (animation).

Wybrane wystawy zbiorowe / Selected group exhibitions 2008 *Grannar / Sąsiedzi*, Blekinge, Szwecja / Sweden

2007 *Czarna dziura*, CSW Kronika, Bytom 2006 *W stronę Innego. Obserwacje i interwencje*, 10. Biennale Wobec wartości, Galeria Miejska, Ośrodek Propagandy Sztuki, Łódź; Galeria Sztuki Współczesnej BWA, Katowice 2005 6. Bałtyckie Biennale Sztuki Współczesnej Habitat, Muzeum Narodowe w Szczecinie / National Museum in Szczecin 2004 *Breakthrough: Perspectives on Art from the Ten new EU Member States*, Grote Kerk, Haga / den Haag 2003 *Wybrane wspólne projekty artystów / Selected joint projects* 2009 *Metka* — teledysk do utworu The Complainer & The Complainers (gościnnie: Artur Rojek), animacja / videoclip to the song of The Complainer & The Complainers (feat: Artur Rojek),

animation, w 2009 pokazywany m.in. / in 2009 presented among others: III STEPS International Rights Film Festival Charków / Kharkiv; Euroshorts.pl, Warszawa / Warsaw; International Film Festival Anim'Est, Bukareszt / Bucharest; 9. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Era Nowe Horyzonty, Wrocław 2008 *The New Legends of Karlshamn*, kampus / campus Óstra Piren, Karlshamn, Szwecja / Sweden 2007 *The Circle & The Square II*, Galeria Na2p, Gliwice; Instytut Polski w Düsseldorfie / Polish Institute in Düsseldorf 2006 *Short Stories*, parismoskau (space and studio), Lipsk / Leipzig

MIEJSCE PROJEKTÓW ZACHĘTY

kuratorka MIEJSCA PROJEKTÓW ZACHĘTY / curator of ZACHĘTA PROJECT ROOM: Magda Kardasz

wystawa / exhibition
MAŁGORZATA JABŁOŃSKA, PIOTR SZEWCZYK
DZIKIE • WILD
21 IV – 17 VI 2012
wtorek–niedziela 12–20
Tuesdays–Sundays 12–8 p.m.
ul. Galczyńskiego 3, 00-362 Warszawa
tel. / phone (+48) 22 826 01 36
mpz@zacheta.art.pl
www.zacheta.art.pl

realizacja wystawy / exhibition assembled by
Marek Janczewski, Krystyna Sielska i zespół / and team

folder
wydawca / publisher:
Zachęta Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, 0-916 Warszawa
dyrektorka / director: Hanna Wróblewska

projekt / graphic design: Jakub Jezerski
tłumaczenie / translation: Benjamin Cope
© Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2012
druk / printed by ARGRAF, Warszawa

sponsor MIEJSCA PROJEKTÓW ZACHĘTY
sponsor of ZACHĘTA PROJECT ROOM

BENQ

sponsorzy wernisażu
sponsors of the opening reception

CHOCOLISSIMO

Freixenet

patroni medialni
media patronage

gazeta

POLSKIE RADIO

THE WISDOM VOICE

STOLICA

PANI

PROJEKT KORDEGARDA zmienia nazwę na
MIEJSCE PROJEKTÓW ZACHĘTY = MPZ

KORDEGARDA PROJECT changes its name to
ZACHĘTA PROJECT ROOM = ZPR